

BRUOŽAI

Rašo V. G.

SVARBUS ĮVYKIS MŪSŲ ISEIVIJOJE.

UKRAINIEČIŲ BIURAS WASHINGTONE.

MASKOLIO NUOTYKIAI TAURAGEJE.

Amerikos lietuviai jau dabar turėtų pradėti ruošti minėjimui 300 metų sukaktuvių nuo atvykimo pirmųjų mūsų tautiečių į šį kontinentą. Kitoje "Sandaros" vietoje rasite dokumentalių įrodymų, jog lietuviai pradėjo imigruoti į Šiaurinę Ameriką apie vidurį 17-to šimtmečio.

New Amsterdamo (dabartinio New Yorko) gubernatorius, holandas Peter Stuyvesant (1592-1672) specialiu laišku kvietė lietuvius ir prūsų atvykti ir apsigyventi... dabartinė... New Yorko valstijoje. Transportu rūpinantis jis įgaliavo Dutch West Indies kompaniją. Lietuvių ištikro atvyko ir jie buvo užėmę gana žymias vietas.

Todėl nereikėtų praleisti progos paminėti tą trijų šimtų metų jubiliejų. Tegul ir amerikiečių visuomenė žino jog lietuviai pradėjo keliauti į Ameriką daug anksčiau, negu Chicagoje įsteigė "stock-yards" arba Pensylvanijoje išbujojo anglies kasyklos.

Kada nors, netolimoj ateity, tą jubiliejų vertėtų paminėti. Kokioj formoj ir kuriose aplinkybėse, tegul išsprendžia mūsų visuomenės atstovai.

Ukrainiečių organizacijos artimiausioj ateityje įsteigs nuolatinių savo biurą Washingtone, D. C. Iš čia jie informuos J. V. vyriausybę ir spaudą apie įvykius jų krašte ir stengsis rasti priitarimo atstatymui laisvos Ukrainos. Šio biuro priešakyje stovės Eugenijus Skotzkas.

Panašų centrą Washingtone jau per dešimtį metų turi vengrai. Kiek vėliau įsikūrė lenkai, čekai ir kiti. Mūsų krašte gl. tai yra Amerikos Lietuvių Taryba neturi pastovios "ambasadų" krašto sostinėje. Pastaroji tik retkarčiais aplankoma tarybos atstovų, ir tai tik dideliais protarpiais.

Amerikiečių mokslininkai dabar laužo galvas kaip išrišti labai gudrią ir praktišką problemą — panaudojimą saulės karščio namų apšildymui žiemos metu. Šių tyrinėjimų centras yra Massachusetts Institute of Technology. Inžinieriai ir architektai dar nerado patenkiančio atsakymo, tačiau bandymų reikalams jau yra pastatyti keli namai, kurie šilumą pagau na iš saulės ir didžioje žiemos šaltčiuose.

Bet tokie vieno buto namai kainuoja \$25,000. Todėl ir šiais brangenybų laikais ne kiekvienam jie bus prieinami.

Vilniuje leidžiama "Sovetskaja Litva" įdėjo kokio ten maskolio nusikundimus prieš nekultūringus lietuvius Tauragės apskrityje. Tas maskolis, K. F. chrudinov, užėjęs į vieną to miestelio krautuvę nusipirkti saldinių. Pardavėja Urbonytė jam atsakiusi: Duokite popierio, tai gausite saldinių, nes mes neturime į ką juos suvinioti!

Rusas begalo užpyko ir nubėgo į Tauragės komunistikas įstaigas apskusti pardavėjas. Bet ką gi skundas gelbės, jei krautuvės nepriimtoma "valstybinio" popierio?

Estų federacijos Kanadoje pirmininkas A. Weiler kreipėsi į Kanados vyriausybę prašydamas priimti daugiau baltiečių. Ta proga jis atpasakojo kaip bolševikai nalkina estų tautos likučius, išgabenant į Rusijos gilumą ne tik suaugusius, bet



SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

SANDARA

Published by the Lithuanian National League of America. Consisting of 100 Branches Located in all Principal Cities of the United States. 840 W. 33rd St., Chicago 8, Ill. Phone YArds 7-4789

METAI XXXVII 5 CENTAI

PENKTADIENIS, RUGS.-SEPTEMBER 1 D., 1950 M.

No. 35

Sovietai Plečia Savo Karines Bazes Baltijos Kraštuose

Gal Kada Išgirs Ši Balsa Lietuva

"Voice of America" Veikla Gana Plati

Amerikos radio programa, taikoma klausytojams šiaurės ir anapus geležinės uždangos — "Voice of America", siunčia 25 kalbomis 66 programas, skirtas 26 kraštams.

Dėja, Rusija trukdymo prietaisais užslopina laisvą ir teisingą Amerikos žodį. Šiuo metu yra didelis susirūpinimas ir dedamos pastangos atrasti būdus amerikoniškos propagandos žodžiams plačiau tiek Rusijoje, tiek jos satelitinuose kraštuose pasiskleisti.

Pavogė Auksą Iš Kasyklų, Bet Jo Nenusivežė

Timmins, Ont. — Aukso kasyklos "Coniarum Mine", kurios randasi tarp Timmins ir Shumacher, buvo apvogtos. Drąsūs plėšikai išvogė auksą \$96,000 sumai. Nitroglicerino sprogdiniais ir acetileno lempų pagalba įsibrovėliai atidarė nedegamą spintą, iš kurios ir išnešė laikoma ten auksą.

Plėšikai pagrobė kasyklų sargų automobilių ir juomi bandė pabėgti. Bet pakely automobiliai sugedo. Plėšikai pabėgo, bet auksą paliko. Visos vogimo pastangos pasirodė veltui.

Blogesnis Derlius Sov. Rusijoj Gali Atsilepti Į Jos Karinius Planus

Jau senai buvo pastebėta, kad tamsiuose induose pienas labiau išlaiko skonį ir maistingumą, bet vistik pienui laikyti visur buvo vartojamas tik šviežius stiklas. Dabar, darydama bandymus viena pieno bendrovė San Francisco mieste į apyvarą paleido pienu gintarinės spalvos buteliuose. Tai tik tų bandymų pradžia.

Lietuvoj žmonės visada pienu laikydavo milniuose induose. Paprastai kaimiečiai, atrodo, suprato tamsaus puodo pieno išlaikymui nemenką reikšmę.

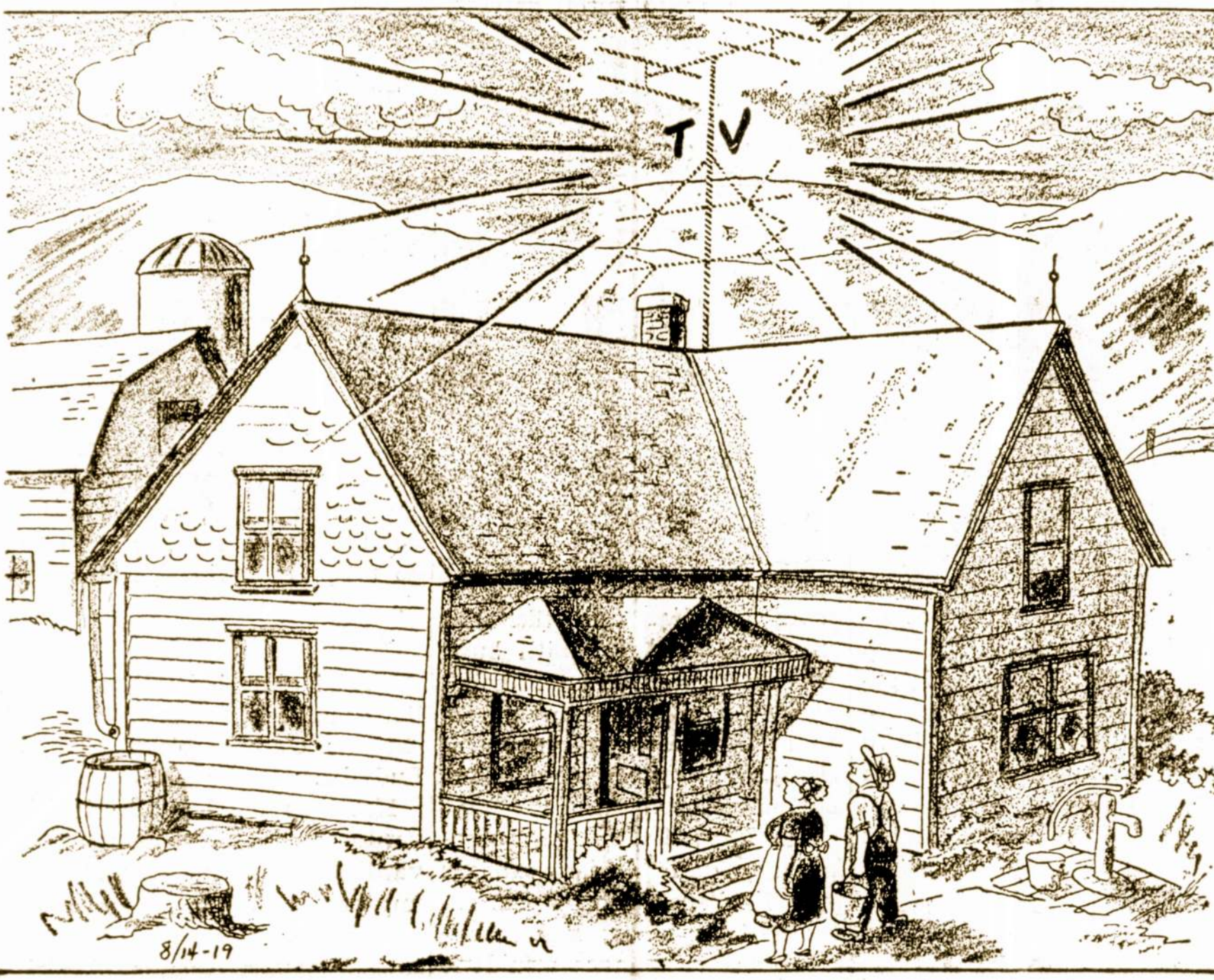
ir mažus vaikus.

"Aš nesu jauniklis", pastebėjo savo memorandume p. Weiler, "kuris būtų linkęs išpūsti dalykus, bet jau sulaukiau 65 metų amžiaus. Todėl aš visu rimtumu apeliuoju į amerikiečių žmoniškumo jausmą, maldaudamas pagalbos Baltijos kraštų žmonėms".

Atrodo, jog Korėjos frontas stabilizavosi. Šios linijos gynykas jau buvo numatytas 1948 metais, tuojau kaip šiauriniai korejiečiai pradėjo ruošti karui. Pasakojimai būk Washingtonas tapo staigiai užkluptas ir nebuvo pasirodęs susirūpinimui Korėjoje, yra netiesa.

Amerikiečiai nesiskubins stumti prieš atgal, tol kol neprisivės užtektinai pajėgų, kurių užtektų apsidirbti ir su Stalino gvardija. Jei toji viešai pasirodytų Korėjoje.

"How Soon Will It Get to Us?"



Štai Kaip Nušviečia Tarybinės Lietuvos "Progresą" Varšuvos Spauda

Bolševikai Viską Sukūrė Ir Išauginę Kraštą

Tikrovė Yra Kaip Tik Priešingoj Pusėj

Liepos mėnesio pabaigoje Lenkijos komunistinės spaudos puslapiuose pasirodė nemažai straipsnių apie "tarybinę" Lietuvą. Laikraštyje "Liaudies Tribuna" (iš 25. 7. 1950) straipsnis prasideda tokiu provokaciniu būdu: "Prieš dešimt metų, liepos mėn. 21 d. Lietuvos seimas (?) išreikšdamas visos tautos norus (?) paskelbė Lietuvoje tarybinę valdžią. Lietuva įėjo kaip pilnatėsis narys į Tarybinių Socialistinių respublikų šeimą".

Tas straipsnis užvardintas "Tarybinės Lietuvos sužydėjimas", slepia savyje komunistinių pasigyrimų visą maišą. Iš to straipsnio susidaro įspūdis,

Protestai, Kad Žmonos Perbrangiai Kainuoja

Musulmonai vėl kreipėsi į Izraelio valdžią, prašydami padaryti tvarką: įvesti vienam dalykui kainų kontrolę. Reikalas toks, kad daugelis musulmonų dėl pakilusių kainų jau nebeįgali sau žmonių nusipirkti.

Žmonos kainos pastaruoju metu paško nuo \$400 iki \$1,400 — vadinasi beveik keturgubai. Musulmonai patys negali to klausimo išspręsti, todėl nutarė kreiptis į aukščiausią valdžią. O žinant, kad musulmonų tikėjimas leidžia vyrui net kelias žmonas turėti, tasai kainų klausimas savaime darosi labai opus.

Vietoj Erelio Lenkijos Vėliavoje Bus Įdėtas Kujis ir Pjautuvas

Sovietiški Simboliai Visur Pirmoj Vietoj

Maskva per savo įgaliotinį maršalą Rokosovskį pareikalavo, kad Lenkija pakeistų savo vardą "Lenkijos Respublika" (Rzeczypospolita Polska) į "Lenkijos Liaudies Respubliką".

Turi būti panaikinta senoji konstitucija, lygiai turi būti iš apyvartos išmestas 1,000 metų senumo lenkų herbas — "baltasis erelis". Pagal naują sovietiška konstitucija, pjautuvas ir kujis bus atieities Lenkijos oficialioji emblema. Privalomas rusų kalbos mokėjimas ir vartojimas irgi yra įrašytas į tos bolševikinės konstitucijos paragrafus.

Gandrai Parodo Tikrą Pasiukavimo Jausmą

Varšuva. — Viename nacionalizuotam dvare, Bygdosko vaivadijoj, perkūnas trenkė į tvartą ir padegė jį. Trenksmas, dūmai ir ugnis apsvaigino artimai buvusiam lizde gandrūkus ir vieną gandrą.

Bet iš toliau pastebėjęs šią nelaimę kitas gandrai tuojau atskrido prie medžio ir, nepaisant liepsnos, nusileido prie lizo ir savo snapu bandė priversti gandrūkus skristi lauk. Bet tieji buvo taip išgąsdinti, jog nenorėjo aplėsti lizo ir laikėsi susispaudę kruvoje.

Kaip liepsnos apgaubė lizdą, gandrai leidosi skristi tolyn, bet po valandėlės pasuko atgal, nusileido į lizdą ir apgaubę sparnais gandrūkus, pats žuvo ugnyje.

Elektros kėdėje, kurioje mirė sutinka nusikaltėliai, veikia 1800-2.2200 W. kintamoji srovė.

Lietuva Paversta Sovietiškų Jėgų Koncentracijos Punktu

Rusai Bruka Lietuviams Raudoną Pravoslaviją

Paryžius. — Bolševikų propagandistai okupuotoje Lietuvoje jau tulą laiką bando prijungti tikinčiuosius prie stalinškos Maskvos pravoslavijos, kurią jie vadina "liaudies bažnyčia". Užsilikusiems dviasdešimties metų pasirašyti po tokios "unijos" aktu, o jei kuris atsisako, tam pagrasina uždėti aukštesnius takus.

Tankų Gamyba Amerikoj Smarkiai Išsijudino

Neužlgo Cadillac'o tankų gamybos įmonėse tankų produkcija perviršys visus antrojo pasaulinio karo metu pasiektus rekordus. Produkcijos technika ir montavimas vykdomas žymiai patobulintom priemonėm. Neužlgo Amerika parodys kokius moderniškus tankus ji sugeba pagaminti.

Prancūzų Miestukas, Kurį Valdo Komunistai

Jie Vieną Gatvę Pavadino Stalino Vardu

Visi laišakai adresuoti į Josifo Stalino gatvę St. Julian mieste Prancūzijoje, bus gražinami siuntėjams su priedašu "adresas nėra žinomas". Tuo būdu Prancūzijos valdžios žmonės reaguoją į to, komunistų valdomo miesto valdybos nutarimą pavadinti Gambetos gatvę nauju — Stalino vardu.

Bus Pašaukti 4,000 Daktarai Karo Tarnybon

Senato vadai pranašauja, kad tuoj bus išleistas įstatymas, kuriuo daugiau negu 4,000 gydytojų, paskutiniojo karo metu baigusiu valdžios lėšomis medicinos mokslus, tuoj bus pašaukti į aktyvion karų tarnybon.

Armijos informacijos šaltiniai sako, kad iki šiol tik vienas iš tų gydytojų savanoriškai pasisiūlė stoti į kariuomenę.

Sovietai Plečia Kelius Ir Steigia Naujas Bazes

Frankfurt, Vokietija. — Gautomis čia žiniomis, Rytų Prūsijoje ir Lietuvoje vyksta platūs sovietiški karo pasirošimai. Vietiniai žmonės ir atgabenti iš kitur, plečia kelius, stato naujus tiltus, aerodromus, užsileptus ginklų sandėlius. Nuo Rudiškės, į pietus nuo Vilniaus ir Trakų, tęsiamas gelžkelis į Alytų, o iš ten į Rytinę Prūsiją.

Atvykę nauji tankų ir aviacijos daliniai atlieka pratimus. Atrodo, jog Baltijos kraštai ir Lenkija yra tie plotai, kuriuose Sovietai koncentruoja savo pajėgas puolimui prieš vakarinę Europą. Baltijos jūros pakrantės apsėtos raketinėmis bazėmis. Įvykstančiuose manevruose dalyvauja ir rusiški "jet" orlaiviai.

Šią vasarą daugelis vyrų buvo paimti iš kolchozų kariškiems darbams, todėl ūkiuose didesnę darbų dalį turėjo atlikti moterys ir vaikai.

Kominformas Ruošiasi Persikelti Berlynan

Yra gandų, kad Kominformas neužlgo perkels savo vyriausiąją būstinę į Berlyno sovietinį sektorį. Atgabenti iš Rusijos "ekspertai" dės pastangas sulaužyti vakarinės Europos atspaurumą ir varys diversinius veiksmus prieš amerikiečių Europai pagalbą.

Bendrai Apsaugai

U. S. Tankai Jau Vežami Europos Apsaugai

Amerikoniški tankai kraunam ir jau vežami Prancūzijos. Sekantieji transportai bus skirti Belgijai, Olandijai ir Norvegijai. Siuntimas, atrodo, bus nepatraukiamas.

Kol kas siunčiami 76 mm. kalibrais ginkluoti Sherman tankai. Ateityje ateis eilė ir sunkesniems.

Pažadėta Daugiau Laisvės Vokietijai

Vokietija Pati Tvarkys Užsienio Reikalus

Vakarų Vokietija dar šių metų pabaigoje tikisi savystoviai tvarkyti savo užsienio politikos reikalus. Okupacinės jėgos turi "darbo komitetą", kuris turės nustatyti kaip suderinti okupacinį statutą ir būsimus Vokietijos santykius su Anglija, Prancūzija ir JAV.

Komitetas jau principiniai sutiko leisti Vak. Vokietijai pačiai kontroliuoti savo užsienio

politikos reikalus. Okupacinės pajėgos tačiau kai kuriais atvejais pasilieka sau veto teisę. Diplomatiniių santykių užmezgimo pradžia vokiečiai jau pradėjo steigti užsienio konsularines tarnybas. Kaip būsiamasis užsienio reikalų Vokietijos ministeris minimas Herbert Blankenhorn jau ir prieš karą Adenauer dešinioji ranka. Blankenhorn au ir prieš karą dirbo Reicho užsienio reikalų ministerijoje; buvo dirbęs kaip diplomatas Atenuose, Zenevoje, Brno ir Washingtone.

